Lietas Nr. 133053214
Lietas arhīva Nr. 104AA-0361-15/25

S P R I E D U M S

Rīgā 2015.gada 23.oktobrī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese I.Brimerberga,
tiesneses I.Amoliņa un A.Nicmane,
piedaloties pie administratīvās atbildības sauktai personai /pers. B/
izskatīja atklātā tiesas sēdē apelācijas kārtībā administratīvā pārkāpuma lietu sakarā ar **/pers. B/** apelācijas sūdzību par Rīgas rajona tiesas 2015.gada 13.janvāra spriedumu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

2014.gada 1.aprīlī Mārupes novada pašvaldības policijas inspektors L.Leitāns noformējis administratīvā pārkāpuma protokolu NE Nr.701928 par to, ka 2014.gada 19.martā /pers. B/, /adrese/, netika atbrīvojis, savam īpašumam, ar kadastra Nr./numurs A/, pieguļošās teritorijas ceļa nodalījuma joslu no tur stāvošajiem priekšmetiem (akmeņiem). Akmeņi ceļu zemes nodalījuma joslā tikuši izvietoti bez valsts ceļu dienesta vai autoceļa īpašnieka (pārvaldītāja) atļaujas, līdz ar ko, tika apdraudēta ceļu satiksmes drošība, un tiek traucēti autoceļu uzturēšanas darbi.

Protokolā norādīts, ka pārkāptas likuma „Par autoceļiem" 15.panta 1.daļas 2.punkta prasības un izdarīts administratīvais pārkāpums, par kuru paredzēta atbildība Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (*turpmāk tekstā – Latvijas APK*) 140.panta trešajā daļā.

Ar Mārupes novada Administratīvās komisijas 2014.gada 5.jūnija lēmumu Nr.B77 8-119/2014 (*turpmāk tekstā – arī Lēmums*) par ceļu zemes nodalījuma joslas piegružošanu vai piesārņošanu, kā arī materiālu vai priekšmetu novietošanu ceļu zemes nodalījuma joslā bez valsts ceļu dienesta vai autoceļa īpašnieka (pārvaldītāja) atļaujas /pers. B/ administratīvi sodīts ar naudas sodu EUR 70 apmērā.

Nepiekrītot Lēmumam, /pers. B/ to pārsūdzēja Rīgas rajona tiesā.

Ar Rīgas rajona tiesas 2015.gada 13.janvāra spriedumu Lēmums atstāts negrozīts, bet iesniegtā sūdzība noraidīta.

Tiesa secinājusi, ka Mārupes Administratīvās komisijas 2014.gada 5.jūnija lēmumā Nr.B77 8-119/2014 pamatoti atzīts, ka ir pārkāpts likuma „Par autoceļiem" 15.panta pirmās daļas 2.punkta prasības, par ko paredzēta atbildība Latvijas APK 140.panta trešajā daļā, jo /pers. B/ netika atbrīvojis /adrese/" pieguļošās teritorijas ceļa nodalījuma joslu no tur stāvošiem priekšmetiem (akmeņiem).

Ņemot vērā, ka Mārupes novada domes Pašvaldības policija 19.03.2014. brīdināja īpašuma /adrese/, īpašnieku /pers. B/, ka nepieciešams atbrīvot ceļa zemes nodalījumu no tur novietotajiem akmeņiem, līdz ar to, lietā nepastāv strīds par to, ka Mārupes pagastā, /adrese/ uz īpašumam piegulošās teritorijas ceļa zemes nodalījuma joslas akmeņi bija novietoti bez valsts ceļu dienesta vai autoceļa īpašnieka (pārvaldītāja) atļaujas, ko nenoliedz arī pats pārkāpējs, un par ko atbildība paredzēta Latvijas APK 140.panta trešajā daļā.

Tiesa atsaukusies uz likuma „Par autoceļiem" 2.panta ceturto daļu, kura nosaka, ka iela ir transportlīdzekļu satiksmei paredzēta inženierbūve *pilsētas teritorijā*, savukārt, minētā panta piektās daļas nosacījumi paredz, ka autoceļiem *ārpus pilsētas robežām apdzīvotās vietās* var piešķirt nosaukumu "iela", bet tas nemaina autoceļa piederību un tiesisko statusu.

Ņemot vērā, ka Mārupe ir apdzīvota vieta (ciems) Mārupes novadā, kur atrodas tās administratīvais centrs, tiesa atzinusi, ka administratīvā pārkāpuma protokolā pamatoti izdarīta atsauce uz likuma „Par autoceļiem" 15.panta pirmās daļas 2.punkta pārkāpumu, par ko atbildība paredzēta Latvijas APK 140.panta trešajā daļā.

Pārējā daļā Mārupes novada Administratīvās komisijas 2014.gada 5.jūnija lēmumā Nr.B77 8-119/2014 norādīto motivāciju tiesa uzskatījusi par pareizu un pilnīgi pietiekamu, līdz ar to, saskaņā ar Latvijas APK 289.^{13}panta trešo daļu, pievienojusies Lēmumā ietvertajai motivācijai.

Par pirmās instances tiesas spriedumu /pers. B/ (*turpmāk tekstā – arī sūdzības iesniedzējs*), iesniedzis apelācijas sūdzību, lūdzot pilnībā atcelt spriedumu un izbeigt administratīvā pārkāpuma lietvedību.

Sūdzības iesniedzējs norādījis, ka nepiekrīt pirmās instances tiesas spriedumam sekojošu apsvērumu dēļ.

Saskaņā ar likuma "Par autoceļiem" 3.panta pirmo daļu, pašvaldību ceļi ir viens no valsts autoceļu veidiem un saskaņā ar 4.panta trešo daļu, pašvaldību ceļu un tai skaitā ceļu zemes nodalījuma joslas ir pašvaldību īpašums. Strīdus ceļu zemes

nodalījuma josla, kas atrodas Sīpeles ielas kompleksā, nav viņa (sūdzības iesniedzēja) īpašums, bet ir pašvaldības īpašums, turklāt, gan Protokolā, gan Lēmumā runa ir par akmeņu novākšanu tieši no viņa (sūdzības iesniedzēja) īpašumam pieguļošās, nevis viņa īpašumā esošās zemes.

Saskaņā ar likuma "Par autoceļiem" 12.panta otro daļu, pašvaldības ceļu pārvaldīšana un uzturēšana ir pašvaldības pārziņā par pašas līdzekļiem, no kā izriet, ka viņš (sūdzības iesniedzējs) nenes atbildību par strīdus ceļu zemes nodalījuma joslas sakopšanu, t.sk., priekšmetu aizvākšanu.

Tiesa nepareizi identificējusi strīda būtību. Strīds ir tikai par to, ka viņš (sūdzības iesniedzējs) nav novācis akmeņus, proti, pārkāpums izpaudies kā viņa bezdarbība neatbrīvojot ceļa nodalījuma joslu, jo Administratīvā komisija viņu nav apsūdzējusi par akmeņu nolikšanu ceļa nodalījuma joslā. Latvijas APK 140.panta trešajā daļā atbildība tiek paredzēta par priekšmetu novietošanu ceļa zemes nodalījuma joslā, bet Lēmums ir par ceļa zemes nodalījuma joslas neatbrīvošanu, par ko likumā nav paredzēta atbildība.

Nepilnīgi sastādītu un pretrunīgu administratīvā pārkāpuma protokolu nevar izmantot soda piemērošanai, jo protokolā norādītā pārkāpuma būtība nesakrīt ar Protokolā norādīto pārkāpto normu – likuma "Par autoceļiem" 15.panta pirmās daļas 2.punktu, līdz ar to, sods piemērots, balstoties uz nepareiziem faktiem.

Lēmumā nav nekāds pamatojums tam, kā tiek apdraudēta ceļu satiksmes drošība un kā tiek traucēta autoceļu uzturēšanas darbi. *Google street view* programmā internetā var redzēt, ka Sīpeles ielas malā vēl tuvāk braucamajai daļai atrodas koki, krūmi, elektrības stabi, celmi u.c. priekšmeti.

Sūdzības iesniedzējs vērsis uzmanību uz to, ka visi augstāk minētie objekti un dzīvojamo māju sētas Sīpeles ielā no ceļa braucamās daļas atrodas tuvāk par 9,5 metriem, kuri noteikti kā ceļu zemes nodalījuma joslas minimālais platums saskaņā ar likuma "Par autoceļiem" 27.^{1}panta otrās daļas 5.punktu, līdz ar to, nav pamatota pašvaldības atšķirīgā attieksme pret viņu.

Apelācijas instances tiesas sēdē *sūdzības iesniedzējs* savu sūdzību uzturēja uz tajā izklāstītajiem argumentiem un lūdza atcelt pirmās instances tiesas spriedumu.

Sūdzības iesniedzējs paskaidroja, ka īpašumu iegādājies 2006.gadā un akmeņi tur jau bijuši. Īpašums esot sakopts, zāle nopļauta, uzbūvēts žogs. Ilgu laiku tas tā arī bijis, līdz saņēmis ne īpaši saprotamu paziņojumu, ka pie īpašuma esošie akmeņi esot jānovāc. Argumentācija akmeņu novākšanai bijusi sekojoša: pirmkārt, Mārupes pašvaldība nevarot notīrīt sniegu, kaut arī Mārupes pašvaldība no šīs ielas sniegu netīra un viņiem nav tiesības to darīt, jo Sīpeles iela atrodas Rīgas pilsētas teritorijā, bet Mārupes pašvaldībai pieder tikai ceļa mala; otrkārt, akmeņi traucējot /pers. C/), jo viņam nepatīkami skatīties uz tiem akmeņiem, kad viņš braucot tiem garām.

Sūdzības iesniedzējs arī paskaidroja, ka pie īpašuma esošais lielākais akmens atrodoties tādā pašā attālumā no ielas, kā blakus mājas žogs.

Apelācijas instances tiesas sēdē */pers. B/ aizstāvis /pers. F/* vērsa uzmanību uz to, ka sods /pers. B/ uzlikts par to, ka akmeņi traucējot autoceļa uzturēšanas darbus un apdraudot ceļu satiksmes drošību, bet lietā tam nav neviena pierādījuma. Turklāt, nav saprotams vai runa vispār ir par autoceļu, jo tādā gadījumā ceļa nodalījuma josla ir 9,5 m, bet, kā redzams no lietā esošajiem attēliem, šajā joslā, kurā atrodas akmeņi, atrodas arī kaimiņos esošās mājas, žogi, ceļa zīmes un transformatora kastes, kas tādā gadījumā arī būtu jānoņem.

Aizstāvja ieskatā lietā nav iegūti nekādi pierādījumi, ka akmeņus būtu novietojis /pers. B/, līdz ar to, ir absurdi piemērot sodu par akmeņu novietošanu, ja /pers. B/ to nav darījis, bet pašvaldība nav noskaidrojusi, kas to izdarījis.

Apelācijas instances tiesas sēdē *Mārupes novada domes pilnvarotais pārstāvis /pers. G/* iesniegto apelācijas sūdzību neatzina un lūdza pirmās instances tiesas spriedumu atstāt negrozītu.

/pers. G/ paskaidroja, ka administratīvā pārkāpuma protokols /pers. B/ sastādīts pamatoti, jo /pers. B/ nav ievērojis likuma "Par autoceļiem" 15.panta pirmās daļas 2.punkta prasības. Mārupes dome, atbilstoši savai kompetencei, seko, lai tās administratīvajā teritorijā tiktu ievērots likums "Par autoceļiem". Strīdus teritorija, kurā atrodas akmeņi, ir aizsargjosla un tā pieder Mārupes pašvaldībai. Konkrētajā gadījumā aizsargjosla ir piegružota ar akmeņiem, tas traucē sniega tīrīšanai, kā arī var izraisīt satiksmes negadījumus. Zāli aizsargjoslā jāpļauj zemes gabala īpašniekam. Lai veiktu zāles pļaušanu aizsargjoslā, /pers. B/ nav nepieciešama pašvaldības atļauja, bet ja viņš vēlas konkrētajā vietā novietot akmeņus, to jāsaskaņo ar pašvaldību, uz šo brīdi šāda saskaņošana nav izdarīta. Kā arī paskaidroja, ka viņa rīcībā nav informācijas vai uz Sīpeles ielas bijuši kādi ceļu satiksmes negadījumi.

Pārbaudījusi administratīvās pārkāpuma lietas materiālus, izvērtējusi apelācijas sūdzībā ietverto motivāciju, pārsūdzētā sprieduma pamatotību, noklausījusies sūdzības iesniedzēja paskaidrojumus, viņa aizstāvja un Mārupes novada domes pilnvarotā pārstāvja viedokļus, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija (*turpmāk tekstā – Tiesu kolēģija*) atzīst, ka iesniegtā apelācijas sūdzība ir pamatota un apmierināma.

Saskaņā ar APK 9.pantu par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības) izdarīta darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts un sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība.

Latvijas APK 246.pants nosaka, ka par izdarīto administratīvo pārkāpumu pilnvarota persona sastāda administratīvā pārkāpuma protokolu.

Latvijas APK 248.panta pirmā daļa, kas regulē administratīvā pārkāpuma protokola saturu, nosaka, ka protokolā par administratīvo pārkāpumu norāda [..] ziņas par pārkāpēja personu, administratīvā pārkāpuma izdarīšanas vietu, laiku, pārkāpuma būtību, normatīvo aktu un normu, kas paredz atbildību par šo pārkāpumu, citas ziņas, kas nepieciešamas lietas izlemšanai.

Saskaņā ar Latvijas APK 243.panta pirmo daļu, pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuri fakti, uz kuru pamata kompetentā institūcija nosaka administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību, pie administratīvās atbildības sauktās personas vainu un citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izspriešanā. Atbilstoši šī panta ceturtajai daļai, ja vien administratīvā pārkāpuma lietvedībā netiek pierādīts pretējais, bez papildu procesuālo darbību veikšanas par pierādījumu uzskatāmas ziņas par faktiem, kuras administratīvā pārkāpuma konstatēšanas brīdī administratīvā pārkāpuma protokolā fiksējusi amatpersona.

Kā redzams no 2014.gada 1.aprīļa administratīvā pārkāpuma protokola NE Nr.701928, tajā kā /pers. B/ pārkāpuma būtība norādīta īpašumam pieguļošās teritorijas ceļa nodalījuma joslas neatbrīvošana no tur stāvošajiem priekšmetiem (akmeņiem) un kā pārkāptā likuma norma norādīta likuma „Par autoceļiem" 15.panta 1.daļas 2.punkts., saskaņā ar kuru, lai nodrošinātu autoceļu saglabāšanu, ir aizliegts piegružot, piesārņot vai aizsprostot ceļa braucamo daļu, nomales, sadales joslas, ceļu inženierbūves un ceļu zemes nodalījuma joslu.

Savukārt, no Mārupes novada Administratīvās komisijas 2014.gada 5.jūnija lēmuma Nr.B77 8-119/2014 redzams, ka /pers. B/ administratīvi sodīts par ceļu zemes nodalījuma joslas piegružošanu vai piesārņošanu, kā arī materiālu vai priekšmetu novietošanu ceļu zemes nodalījuma joslā bez valsts ceļu dienesta vai autoceļa īpašnieka (pārvaldītāja) atļaujas, par ko atbildība paredzēta Latvijas APK 140.panta trešajā daļā.

Arī no Mārupes novada domes pilnvarotā pārstāvja apelācijas instances tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka /pers. B/ inkriminētā pārkāpuma būtība ir ceļu zemes nodalījuma joslas piegružošana ar akmeņiem, kas apdraud ceļu satiksmes drošību un traucē autoceļu uzturēšanas darbiem.

Tiesu kolēģijas ieskatā, personu nevar saukt pie atbildības par citām darbībām kā tikai par tām, kas norādītas administratīvā pārkāpuma protokolā.

Tiesu praksē atzīts, ka administratīvā pārkāpuma protokols ir dokuments, kurā kompetenta amatpersona rakstveidā fiksē kādas personas prettiesiskas darbības. Faktiski šī amatpersona atzīst, ka ar protokolā konstatētajām darbībām persona ir izdarījusi pārkāpumu, par kuru paredzēta administratīvā atbildība. Šis dokuments kā sākotnēja apsūdzība ir pamats turpmākai lietvedībai administratīvā pārkāpuma lietā (*skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 25.aprīļa spriedumu lietā Nr.SKA-157/2007*).

Ņemot vērā, ka administratīvā pārkāpuma protokolā kā pārkāpuma būtība ir norādīta /pers. B/ bezdarbība, proti, akmeņu nenovākšana no īpašumam pieguļošās teritorijas ceļa nodalījuma joslas un kā pārkāptā likuma norma norādīta likuma „Par autoceļiem" 15.panta 1.daļas 2.punkts, kā arī pie administratīvās atbildības viņš saukts par ceļu zemes nodalījuma joslas piegružošanu vai piesārņošanu, kā arī materiālu vai priekšmetu novietošanu ceļu zemes nodalījuma joslā bez valsts ceļu dienesta vai autoceļa īpašnieka (pārvaldītāja) atļaujas, Tiesu kolēģija secina, ka administratīvā pārkāpuma protokolā sniegts pretrunīgs administratīvā pārkāpuma apraksts, līdz ar to, nav saprotams par kādām faktiskajām darbībām /pers. B/ tiek saukts pie administratīvās atbildības.

Saskaņā ar Latvijas APK 239.panta pirmās daļas 1.punktu, lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā nevar iesākt, bet iesāktā lietvedība jāizbeidz, ja nav bijis notikuma vai tajā nav administratīvā pārkāpuma sastāva.

Pastāvot norādītajiem apstākļiem, Tiesu kolēģija uzskata, ka Rīgas rajona tiesas 2015.gada 13.janvāra spriedums, Mārupes novada Administratīvās komisijas 2014.gada 5.jūnija lēmums Nr.B77 8-119/2014 un 2014.gada 1.aprīļa Mārupes novada pašvaldības policijas inspektora noformētais administratīvā pārkāpuma protokols NE Nr.701928 ir jāatceļ un administratīvā pārkāpuma lieta par /pers. B/ saukšanu pie administratīvās atbildības par Latvijas APK 140.panta trešajā daļā paredzēta administratīvā pārkāpuma izdarīšanu ir izbeidzama, jo ar lietā esošo administratīvā pārkāpuma protokolu nevar konstatēt faktus, uz kuru pamata nosakāma /pers. B/ administratīvā pārkāpuma esamība, administratīvā pārkāpuma sastāvs, /pers. B/ darbībās, kas atbilst Latvijas APK 140.panta trešās daļas dispozīcijai.

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{21}pantu, 289.^{22}pantu, 289.^{12}panta otrās daļas 2.punktu, Krimināllietu tiesu kolēģija

n o s p r i e d a

atcelt Rīgas rajona tiesas 2015.gada 13.janvāra spriedumu, Mārupes novada Administratīvās komisijas 2014.gada 5.jūnija lēmumu Nr.B77 8-119/2014, 2014.gada 1.aprīļa administratīvā pārkāpuma protokolu NE Nr.701928 un izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu Nr.133053214.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja, tiesnese I.Brimerberga

Tiesneses I.Amoliņa